

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van een subsidie voor de organisatoren en van maatregelen voor de gezinnen in de kinderopvang en de buitenschoolse opvang naar aanleiding van de gevolgen van het COVID-19-virus en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2020 tot bestrijding van de negatieve gevolgen van het COVID-19 virus voor de gezinnen en de organisatoren in de kinderopvang en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 april 2020 tot bestrijding van de negatieve gevolgen van het Covid-19 virus voor de gezinnen en de organisatoren in de buitenschoolse opvang, in de opvang van zieke kinderen en in de preventieve gezinsondersteuning
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

- Bij ministerieel besluit van 4 september 2020 werd beslist dat op 1 oktober 2020 een einde komt aan de subsidieregeling, die sinds 14 maart 2020 in het kader van de corona-epidemie van toepassing was voor de sectoren van de kinderopvang van baby's en peuters en buitenschoolse opvang. De huidige realiteit wijst echter uit dat ten gevolge van lokale uitbraken van de epidemie organisatoren geconfronteerd kunnen worden met maatregelen van overheidswege die een gedeeltelijke of volledige sluiting van de kinderopvang tot gevolg hebben. Daarnaast heeft ook de strategie van contacttracing tot gevolg dat organisatoren geconfronteerd kunnen worden met de thuisisolatie van een volledige leefgroep of volledige locatie. Een organisator ondervindt van die maatregelen een directe financiële impact. Om de leefbaarheid en duurzaamheid van de sector te garanderen, wordt een compensatie voorzien voor organisatoren die met dergelijke situaties geconfronteerd worden.

Bijlagen:

- het voorontwerp van besluit;
- het advies van de inspectie van financiën

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: opgroeien

Inhoudelijk structurelement: geïntegreerd gezinsbeleid

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Vorige beslissingen

Op 24 maart 2020 en 1 april 2020 keurde de Vlaamse Regering de basisregeling goed waarbij:

- maatregelen werden ingevoerd om de financiële nadelen voor gezinnen te beperken als ze hun kind niet naar de opvang lieten gaan in de periode dat de coronamaatregelen gelden;
- compensatiesubsidie voorzien werd voor de organisatoren van kinderopvang, buitenschoolse opvang, opvang van zieke kinderen en preventieve gezinsondersteuning.

Op 4 september 2020 keurde de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding het besluit goed om de compensatieregeling stop te zetten met ingang van 1 oktober 2020.

2. INHOUD

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1.

Dit artikel bevat de definities die relevant zijn voor dit besluit.

Enkele cruciale definities hierbij zijn de definities van afwezigheidsdag, van doelgroepbeperking en van de verplichte sluiting, aangezien deze drie begrippen doorheen voorliggend besluit bepalend zijn of een organisator een compensatiesubsidie ontvangt.

- verplichte sluiting:
het is duidelijk dat er in deze fase van de bestrijding van de corona-epidemie nog verschillende situaties kunnen voordoen waar een organisator verplicht de deuren gedeeltelijk of volledig moet sluiten. Het kan gaan om:
 - een beslissing van een burgemeester, provinciegouverneur, Vlaamse of federale overheid om kinderopvanglocaties in een bepaald gebied verplicht te laten sluiten. Dergelijke beslissing heeft dan bijvoorbeeld tot doel een ernstige uitbraak van de epidemie in te tomen.
 - een beslissing van een burgemeester, provinciegouverneur, Vlaamse of federale overheid om de opvangcapaciteit in een locatie te beperken.
 - een volledige of gedeeltelijke (niet elke leefgroep) sluiting door de collectieve thuisisolatie van medewerkers én kinderen van 1 of meer leefgroepen door

hoog-risico contact of besmetting in een bepaalde locatie. In de praktijk zal naar aanleiding van de vaststelling van een besmetting en/of hoogrisico-contact de contact tracer doorverwijzen naar een arts die op basis van de concrete context nagaat of collectieve thuisisolatie nodig is.

o doelgroepbeperking:

Bij de uitbraak van de epidemie in maart, bleef de opvang open maar werd de toegang beperkt tot kinderen van bepaalde gezinnen (werkzaam in cruciale sectoren en kinderen in kwetsbare thuissituatie). Het is niet uitgesloten dat in het kader van de epidemie ook in de toekomst dergelijke doelgroepbeperking wordt opgelegd. Het betreft zuiver de beslissingen waar specifiek voor de sector kinderopvang/buitenschoolse opvang een beperking wordt voorzien van doelgroepen die gebruik mogen maken van de opvang. In dergelijk geval is er dus geen sprake van een volledige of gedeeltelijke sluiting van de locatie of bepaalde leefgroepen, maar zou het kunnen dat de opvang ten gevolge van de doelgroepbeperking aan een beperktere capaciteit moet werken aangezien de groepen die gebruik mogen maken van de opvang beperkt worden. Onder de noemer van doelgroepbeperking vallen niet de situaties waarbij naar aanleiding van een uitbraak in een bepaalde wijk/gemeente/gebouw/... aan een groep gezinnen een thuisisolatie wordt opgelegd en deze daardoor niet naar de opvang mogen gaan. Dergelijke thuisisolatie is immers een maatregel die gericht is op de ouders en niet naar de organisatoren en het betreft een maatregel waarvan niet alleen de organisator(en) van kinderopvang maar ook andere (economische) actoren (bijvoorbeeld een bakker) in die gemeente de effecten (kunnen) ondervinden. Bovendien is het niet noodzakelijk zo dat een organisator door deze laatste situatie een financieel nadeel ondervindt. Ten aanzien van deze gezinnen kan een organisator, op basis van de bestaande overeenkomst, bepalen wat er betaald moet worden voor die afwezigheid.

o afwezigheidsdag:

dit begrip is eveneens cruciaal aangezien het deze afwezigheidsdag is die in het kader van de kinderopvang van baby's en peuters gecompenseerd zal worden. Een afwezigheidsdag wordt gedefinieerd als de opvangdag die besteld is door het gezin in het opvangplan in de schriftelijke overeenkomst tussen de organisator en het gezin, en waarop het kind afwezig is in de periode dat er sprake is van een verplichte sluiting of doelgroepbeperking. Een organisator zal dus voor die periodes waarop hij gedeeltelijk of volledig gesloten is, of onderworpen is aan een doelgroepbeperking, moeten nagaan welke kinderen normaal in die periode zouden gebruik gemaakt hebben van de opvang. Voor die dagen kan dan compensatie gevraagd worden. Het gaat hierbij zowel om bestelde dagen via het initieel opgemaakte opvangplan, als eventuele aanvullende occasionele bestelde opvangdagen. De organisator moet uiteraard kunnen aantonen dat het bestelde dagen betreft.

Zowel bij de verplichte sluiting als bij de doelgroepbeperking is bepaald dat, naar analogie met de aanpak bij onderwijs, als het een beslissing van de burgemeester of de gouverneur betreft, deze tot stand gekomen moet zijn, nadat de lokale of provinciale crisiscel het voorstel van beslissing voorgelegd heeft aan de minister van Welzijn, die deze beslissing goedgekeurd heeft. Deze werkwijze volgt uit de toepassing van artikel 23 van het ministerieel besluit van 30 juni 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken.

Alleen in het geval de minister van Welzijn op die manier wordt betrokken, komt de situatie onder het toepassingsgebied van voorliggend besluit en is er een mogelijkheid op subsidie. Als bijgevolg een lokaal bestuur volledig geïsoleerd bepaalde maatregelen treft en de minister hierbij niet betrokken was en niet akkoord was, zal er geen recht op subsidie zijn.

Wat het tweetalig gebied Brussel-hoofdstad betreft, kan erop gewezen worden dat de opdrachten van de gouverneur worden opgenomen door de minister-president en de hoge ambtenaar. Het is echter duidelijk dat ook als daar maatregelen opgelegd worden aan kinderopvang of buitenschoolse opvang, deze het resultaat moeten zijn van een afgestemde aanpak met de bevoegde minister, zoals artikel 23 bepaalt.

Artikel 2.

Dit artikel vermeldt, conform de Europese regels dat voorliggend besluit en de erin opgenomen subsidies toegekend worden met inachtneming van het besluit 2012/21/EU van de Commissie van 20 december 2011 betreffende de toepassing van artikel 106, tweede lid, van het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op staatssteun in de vorm van compensatie voor de openbare dienst, verleend aan bepaalde met het beheer van diensten van algemeen economisch belang belaste ondernemingen. Dit heeft tot gevolg dat deze niet aangemeld moeten worden.

Artikel 3.

De rechtsgrond om deze subsidie toe te kennen, ligt net zoals het besluit van 24 maart 2020 tot bestrijding van de negatieve gevolgen van het COVID-19 virus voor de gezinnen en de organisatoren van kinderopvang in artikel 10,3° van het decreet van 20 april 2012 houdende de kinderopvang van baby's en peuters. Dat artikel geeft de mogelijkheid om aan elke organisator, ongeacht of hij andere subsidies ontvangt, een subsidie te geven voor de ondersteuning van specifieke opdrachten.

De coronacrisis dwingt de overheid tot maatregelen om de verspreiding van het virus tegen te gaan. In deze tweede fase van de pandemie kunnen deze maatregelen mogelijks betrekking hebben op het gedeeltelijk of volledig sluiten van kinderopvanglocaties of het beperken van het aantal gezinnen dat gebruik maakt van de kinderopvang. Deze maatregelen betekenen onder andere dat de organisatoren aan de gezinnen niets kunnen aanrekenen voor bestelde dagen van een gezin in de periode dat er geen opvang doorgaat voor het gezin ten gevolge van een verplichte sluiting of doelgroepbeperking. Hierdoor kunnen ze inkomensverlies lijden, hetgeen de leefbaarheid en duurzaamheid van de kinderopvang onder druk zet. Daarnaast wil de overheid organisatoren maximaal stimuleren om de opvanglocaties open te houden, binnen de perken van wat kan en mag rekening houdend met de opgelegde sluiting of doelgroepbeperking. Een werking met een lagere bezetting is immers kostelijker dan bij een optimale bezetting. De subsidie ondersteunt dergelijke werking dan ook financieel.

Om de subsidie per afwezigheidsdag in een periode van verplichte sluiting of doelgroepbeperking te krijgen, moet de organisator aan volgende voorwaarden voldoen:

- de organisator moet onderworpen zijn aan een verplichte sluiting of doelgroepbeperking zoals gedefinieerd in voorliggend besluit. Een organisator die dus zelf beslist om te sluiten (bijvoorbeeld omdat hij bang is, omdat hij zelf of een gezinslid

tot een risicogroep behoort, omdat hij niet rendabel genoeg vindt ...) komt niet in aanmerking voor compensatie.

Het is niet meer de bedoeling in algemeenheid een lagere bezetting te compenseren zoals dit wel het geval was in het besluit van 24 maart 2020. Als er geen verplichte sluiting of doelgroepbeperking gelden, mogen immers alle gezinnen gebruik maken van de kinderopvang. Het is aan organisatoren om gezinnen gerust te stellen en hen te stimuleren het afgesproken opvangplan na te leven. De overheid moet dit niet verder ondervangen.

Daarnaast zal de overheid evenmin nog tussenkomen als één kinderbegeleider op basis van een quarantaine-attest niet mag werken en daardoor de organisator beslist om een leefgroep of de volledige locatie tijdelijk te sluiten (dus ook een alleenwerkende onthaalouder). Hier geldt eveneens dat organisatoren gestimuleerd worden terug te normaliseren en te handelen zoals ze zouden doen in andere situaties waar een kinderbegeleider afwezig is omwille van ziekte of vakantie.

- de verplichte sluiting of de doelgroepbeperking zullen normaal gezien in tijd beperkt zijn en hebben zoals hoger toegelicht niet steeds een volledige sluiting/niet-activiteit tot gevolg. Van een organisator die de subsidie aanvraagt, wordt dan ook verwacht dat hij, afhankelijk van waaraan hij onderworpen is en de modaliteiten ervan, wel beschikbaar blijft om de dienstverlening verder te zetten voor alle gezinnen die er nood aan hebben en die niet onder de doelgroepbeperking vallen. Concreet betekent “rekening houdend met de modaliteiten van de verplichte sluiting of de doelgroepbeperking” dus het volgende:

- de organisator die geconfronteerd wordt met een sluiting van 1 of meer leefgroepen, moet wel opvang blijven bieden in de andere leefgroep(en) die niet onderworpen zijn aan de sluiting.
- de organisator(en) die geconfronteerd worden met een doelgroepbeperking en dus slechts voor een beperkter deel gezinnen opvang mag aanbieden, moet dit ook blijven doen, ook al moet hij dan met een lage bezetting werken. In dat geval moet hij beschikbaar blijven voor de gezinnen die wel toegang blijven hebben op basis van de doelgroepbeperking.
- de organisatoren die onderworpen zijn aan een verplichte sluiting en/of een doelgroepbeperking zijn wel volledig beschikbaar voor alle gezinnen conform de overeenkomst en het huishoudelijk reglement op de momenten dat er geen verplichte sluiting en/of doelgroepbeperking geldt. Als een sluiting dus opgelegd wordt voor een halve maand, is de organisator de rest van die maand wel weer beschikbaar. Een reeds vooraf geplande sluiting omwille van vakantie waarover de gezinnen reeds geïnformeerd waren, is uiteraard wel mogelijk, maar hiervoor zijn geen compensaties mogelijk.

De organisator moet er dan ook voor zorgen dat hij al zijn personeel in dat kader actief houdt zodat ze die werking kunnen verder zetten voor zover het toegelaten is.

- een derde voorwaarde bepaalt dat een organisator zijn medewerkers in de kinderopvang moet doorbetalen en dat er geen beroep gedaan mag worden op alternatieve stelsels, zoals tijdelijke werkloosheid wegens overmacht of overbruggingsrecht, die medewerkers een soort vervangingsinkomen voorzien. Een gelijktijdige combinatie van beide stelsels is uiteraard niet toegelaten aangezien dit tot dubbele financiering en dus tot overcompensatie zou leiden. Hierop bestaat een uitzondering voor het geval een organisator een afwezige medewerker moet vervangen om zijn werking te laten doorlopen. In dat geval mag voor de afwezige medewerker bijvoorbeeld wel tijdelijke werkloosheid aangevraagd worden (bijvoorbeeld een

begeleider is samen met een leefgroep in thuisisolatie, maar deze medewerker is ook nodig in een andere leefgroep in functie van de ratio, dan kan deze vervangen worden). Het is niet uitgesloten dat een organisator bij een eerste verplichte sluiting beroep doet op tijdelijke werkloosheid en geen subsidie vraagt, en bij een volgende verplichte sluiting die opgelegd wordt, toch voor die periode van verplichte sluiting de compensatie vraagt.

In het kader van deze voorwaarde bepaalt voorliggend besluit welke kostenvergoeding moet worden betaald aan de aangesloten onthaalouders in het sui generis statuut. Daarnaast wordt bepaald dat aan medewerkers in het kader van de kinderopvang die niet sui generis statuut hebben een correct loon of correcte vergoeding worden betaald, zoals dit ook het geval is als ze wel aan het werk zijn. Het loon of de vergoeding wordt doorbetaald, alsof er geen sluiting of doelgroepbeperking geldt. Dit heeft tot doel de (financiële) nadelen van een verplichte sluiting of doelgroepbeperking voor alle betrokkenen zoveel mogelijk te beperken.

- Een vierde voorwaarde bepaalt dat een organisator die beroep doet op de compensatiesubsidie en dus door de Vlaamse overheid gecompenseerd wordt voor de afwezigheidsdagen, aan gezinnen geen betaling mag vragen en evenmin de afwezigheidsdagen in mindering mag brengen van het aantal toegestane respitdagen. De subsidie dekt immers het financieel verlies voor het feit dat kinderen niet naar de opvang komen en er geen ouderbijdrage betaald wordt.

Artikel 4.

Dit artikel bepaalt de subsidiebedragen. De bedragen verschillen naargelang het plaatsen betreft van:

- een gezinsopvang of groepsopvang waarvoor een organisator geen enkele of enkel basissubsidie ontvangt van Opgroeien regie:
Het bedrag van de subsidie bedraagt 17,50 euro voor de gezinsopvang en 27 euro voor groepsopvang.
Het bedrag van de gezinsopvang is gebaseerd op het kostenforfait dat zelfstandigen in rekening kunnen brengen.
Het bedrag van groepsopvang is gebaseerd op een bedrag dat nodig is als er uitgegaan wordt van normale inkomsten van ongeveer 30 euro per dag per kind (= wat de ouder betaalt) en als we er van uitgaan dat de kosten bij een afwezigheid toch iets lager liggen (3 euro per dag) omdat er bijvoorbeeld geen maaltijden moeten voorzien worden.
- een groepsopvang met samenwerkende onthaalouders in het sui generisstatuut of een gezinsopvang waarvoor een organisator de subsidie voor inkomenstarief ontvangt en de voorwaarden hiervoor naleeft:
Deze organisatoren ontvangen een bedrag van 20,01 euro als ze werken met kinderbegeleiders in het sui generisstatuut voor onthaalouders of met kinderbegeleiders die in het kader van het proefproject voor onthaalouders als werknemer werken bij de dienst voor onthaalouders. Indien niet bedraagt dit 17,50 euro, naar analogie met het bedrag voor de organisatoren gezinsopvang uit het voorgaand geval.

Het compensatiebedrag van 20,01 euro per afwezigheidsdag is dus bepaald op basis van de voorziene compensatie voor de onthaalouder (17,5 euro, zelfde bedrag als voor de zelfstandige onthaalouder), aangevuld met 1 euro voorzien voor de te verwachten hogere

onkosten ten gevolge van deze maatregelen voor de organisator enerzijds en een bedrag om de sociale bijdragen te betalen anderzijds, aangezien de afwezigheidsdagen in het kader van de RSZ-aangifte door de RSZ behandeld worden als aanwezigheidsdagen en er dus een volwaardige RSZ-bijdrage op betaald moet worden.

Voor organisatoren die werken met onthaalouders-werknemers in het kader van het lopende proefproject wordt dezelfde compensatie voorzien. De extra aanvullende subsidie in het kader van dit proefproject blijven deze organisatoren ontvangen, waardoor de mogelijke inkomsten die ze mislopen enkel de prestatiesubsidie binnen de subsidie voor inkomenstarief. Anderzijds moeten deze organisatoren wel nog het loon van de onthaalouder-werknemer blijven doorbetalen, maar de variabele onkostenvergoeding niet meer (3,57 euro per prestatie per dag). Het is dus te verantwoorden dat voor deze type organisatoren dezelfde compensatie voorzien wordt.

- een gewone groepsopvang waarvoor een organisator de subsidie voor inkomenstarief ontvangt en de voorwaarden hiervoor naleeft:
Het bedrag is vastgelegd op 20 euro, omdat de normale subsidie die men ontvangt per prestatie momenteel 24,5 euro bedraagt, en omdat we er van uitgaan dat de effectieve kosten ook iets lager liggen (bijvoorbeeld doordat men geen maaltijden moet voorzien voor de afwezigen).

Het is noodzakelijk voor deze verschillende contexten verschillende subsidiebedragen te voorzien aangezien ook de kost voor de organisator voor de betaling van de medewerkers in deze verschillende scenario's verschilt.

Artikel 5.

Dit artikel regelt de aanvraagprocedure. Aangezien in deze fase alleen budget is voorzien voor sluitingen en doelgroepbeperking in 2020, moeten aanvragen ingediend worden uiterlijk tegen 15 januari 2021. Op die manier kunnen de betalingen, die betrekking hebben op situaties in 2020, ook op dat budget nog aangerekend worden.

Opgroeien regie stelt een aanvraagformulier ter beschikking dat gebruikt moet worden en waarop de gevraagde informatie vermeld moet worden.

Aangezien in deze fase van de bestrijding van de epidemie alle lokale en provinciale besturen maatregelen kunnen opleggen en een sluiting ook het gevolg kan zijn van een collectieve thuisisolatie die opgelegd wordt door een arts, moet een organisator bij zijn aanvraag aanduiden wat de aanleiding is, zodat Opgroeien regie hier zicht op heeft.

De organisator moet per maand een aanvraag indienen. Als een verplichte sluiting dus gespreid is over twee maanden, zal hij voor de twee maanden een aanvraag indienen, voor de afwezigheidsdagen per maand waarvoor hij de compensatie wil ontvangen.

De organisator moet in zijn aanvraag tot compensatie op eer verklaren dat hij aan deze voorwaarden voldoet. Deze werkwijze moet een snelle afhandeling van de aanvraag mogelijk maken door Opgroeien Regie, maar er zal in steekproefsgewijze controles voorzien worden ter controle van deze voorwaarden. Hiervoor wordt ook gekeken of samenwerking met de boekhoudkundige controle door Zorginspectie mogelijk is.

Als de organisator zijn aanvraag correct en tijdig indient, zal Opgroeien regie zo snel mogelijk de subsidie betalen. Dit zal uiterlijk gebeuren tegen 15 februari 2021.

Huidig artikel koppelt echter nog een belangrijke voorwaarde aan het uitbetalen van de subsidie. Een organisator moet voldoen aan de verplichtingen die op hem van toepassing zijn om aanwezigheidsregistratie in het kader van de kinderopvangtoeslag te bezorgen aan Opgroeien regie. Organisatoren moeten tijdig deze gegevens bezorgen.

Artikel 6

Als subsidies worden toegekend, is het uiteraard niet de bedoeling dat een organisator voor dezelfde kost tweemaal subsidie ontvangt of dat de ene subsidie die toegekend wordt, meer bedraagt dan de kost/het verlies. Overcompensatie moet dus vermeden worden. Daarom bepaalt dit artikel dat het subsidiebedrag sowieso beperkt wordt tot een (fictieve) 100% bezetting.

Opgroeien regie zal dus berekenen wat het maximum aantal aanwezigheden zou kunnen zijn door het vergund aantal plaatsen te vermenigvuldigen met aantal werkdagen (maandag tot vrijdag) in de periode dat de coronamaatregelen gelden. Als daarvan de effectieve aanwezigheden afgetrokken worden, blijft het maximum aantal te vergoeden afwezigheden over.

Artikel 7.

Naar analogie met de regeling voor de kinderopvang van baby's en peuters wordt er ook een compensatie voorzien voor de organisatoren van buitenschoolse opvang aangezien ze met dezelfde omstandigheden geconfronteerd kunnen worden.

De voorwaarden waaraan de organisator moeten voldoen, zijn volledig identiek aan deze voor de organisatoren van kinderopvang van baby's en peuters, zoals vermeld in artikel 3.

Een aandachtspunt specifiek in de context van de buitenschoolse opvang: in de buitenschoolse opvang wordt niet in leefgroepen van maximaal 18 kinderen gewerkt zoals bij de kinderopvang van baby's en peuters. De voorwaarde dat een verplichte sluiting betrekking moet hebben op minstens een volledige leefgroep, betekent voor de buitenschoolse opvang concreet dat er een verplichte sluiting moet zijn voor een welomlijnde capaciteit van de locatie. Een burgemeester beslist bijvoorbeeld om de capaciteit van een opvanglocatie te beperken tot 50 in plaats van 80 plaatsen, dan zal de leefgroep hier 30 plaatsen zijn. Het aantal plaatsen dat hieraan onderhevig is, zal dus wisselend zijn en hangt af van de concrete context.

Artikel 8.

Dit artikel bepaalt de subsidiebedragen in geval van een verplichte sluiting. In dat geval zal voor organisatoren zonder subsidie of met de subsidie voor initiatief buitenschoolse opvang, de subsidie voor lokale dienst, de subsidie voor project FCUD buitenschoolse opvang of de subsidie voor buitenschoolse opvang in een afzonderlijke binnenruimte voor 80% van de plaatsen die moeten sluiten een subsidie betaald worden. In geval van een volledige sluiting zal dit dus voor 80% van het aantal plaatsen op de erkenning of het attest van toezicht zijn, in geval van een gedeeltelijke sluiting zal dat 80% van een beperkter aantal plaatsen betreffen, zijnde alleen de "gesloten" plaatsen.

Voor de organisatoren met de subsidie voor inkomenstarief is de subsidie volledig analoog aan de subsidie voor de kinderopvang van baby's en peuters met de subsidie voor inkomenstarief.

Artikel 9.

Dit artikel regelt de subsidie in geval er een doelgroepbeperking wordt opgelegd. Zoals hoger gezegd zal dergelijke maatregel een daling van de bezetting tot gevolg hebben. De grootte van die daling kan naargelang de locaties heel wisselend zijn, aangezien die afhankelijk is van de mate waarin de doelgroep die nog gebruik mag maken van de opvang al dan niet vertegenwoordigd is in die locatie. Het is de bedoeling alleen voor "verloren" plaatsen een subsidie te betalen, zijnde plaatsen die onderbezet of onbezet gebleven zijn. In het geval van de doelgroepbeperking wordt qua subsidiemethodiek een andere aanpak gehanteerd naargelang de organisator de subsidie voor inkomenstarief ontvangt of niet. In het geval de organisator de subsidie voor inkomenstarief ontvangt, is de subsidieberekening identiek aan die in geval van verplichte sluiting aangezien dat systeem rekening houdt met aan- en afwezigheden en dus alleen subsidie voorziet voor "verloren" plaatsen.

Om de "verloren plaatsen" te kunnen berekenen bij de andere organisatoren die geen subsidie voor inkomenstarief ontvangen, en ook daar dus voldoende te kunnen differentiëren en zoveel mogelijk te kunnen aansluiten bij de nood aan subsidie, wordt een subsidieberekening voorzien die gebaseerd is op een aantal parameters:

- het verschil tussen 80% bezetting van het maximale beschikbare aanbod van een organisator enerzijds en het gerealiseerde aanwezigheidspercentage anderzijds: de gemiddelde bezetting in de sector bedraagt in normale omstandigheden ca. 80%. In het kader van deze compensatie zal de subsidie de organisator die een verlaagde bezetting heeft dus compenseren tot een bezetting van maximaal 80% van zijn capaciteit.
- de opvangmomenten (voor school, na school, woensdag, schoolvrije dag en vakantiedag) die een organisator aanbiedt en op welke van die momenten er aan- en afwezigheden zijn
- de gemiddelde duurtijd van de verschillende opvangmomenten en de impact die een afwezigheid op een moment dan heeft in de totale bezetting

De berekeningsmethodiek die in dit artikel wordt beschreven, kan toegelicht worden aan de hand van volgend eenvoudig cijfervoorbeeld waar bij wijze van illustratie de berekening wordt uiteengezet voor 1 week prestaties:

Context organisator:

de organisator heeft een erkenning van 50 plaatsen en biedt buitenschoolse opvang aan op volgende momenten telkens voor de 40 plaatsen 's morgens en voor 50 op alle andere momenten:

- maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag: voor en na school
- woensdagnamiddag

De berekening:

De maximale opvangcapaciteit van die locatie is in dat geval voor 1 week 1200:

- maandag: $(1,5 \times 40) + (3 \times 50) = 210$
- dinsdag: $(1,5 \times 40) + (3 \times 50) = 210$
- woensdag: $(1,5 \times 40) + (6 \times 50) = 360$

- donderdag: $(1,5 \times 40) + (3 \times 50) = 210$
 - vrijdag: $(1,5 \times 40) + (3 \times 50) = \underline{210}$
- 1200

Vervolgens moet het effectief gerealiseerde aanwezigheidspercentage berekend worden door per opvangmoment het totaal aantal effectieve aanwezigheden over de verschillende openingsdagen vermenigvuldigd met de gemiddelde duurtijd van het opvangmoment te berekenen en bij elkaar op te tellen:

- maandag waren er 's morgens 23 kinderen en 's avonds 25
- dinsdag waren er 's morgens 18 kinderen en 's avonds 24
- woensdag waren er 's morgens 20 kinderen en namiddag 22
- donderdag waren er 's morgens 23 kinderen en 's avonds 24
- vrijdag waren er 's morgens 19 kinderen en 's avonds 22

Berekening:

$$(23 \times 1,5) + (25 \times 3) + (18 \times 1,5) + (24 \times 3) + (20 \times 1,5) + (22 \times 6) + (23 \times 1,5) + (24 \times 3) + (19 \times 1,5) + (22 \times 3) = 571,5 \text{ prestaties.}$$

Om het aanwezigheidspercentage te berekenen worden de gerealiseerde prestaties (571,5) gedeeld door het maximaal beschikbare opvangaanbod (1200) en vervolgens vermenigvuldigd met 100: Het gerealiseerde aanwezigheidspercentage bedraagt 47,6%.

Dit gerealiseerde aanwezigheidspercentage wordt afgetrokken van 80%, waardoor 32,4% bekomen wordt.

Er wordt vervolgens 32,4% berekend op het maximaal beschikbare opvangaanbod van de organisator, dus $32,4\% \times 1200 = 388,8$ prestaties.

Vervolgens moeten deze prestaties gewogen worden, om te bepalen met hoeveel 'verloren plaatsen per openingsdag' deze prestaties overeenstemmen.

Hiervoor wordt eerst per opvangmoment dat de organisator aanbiedt de gemiddelde duurtijd vermenigvuldigd met het aantal openingsdagen voor dit opvangmoment, waarna deze resultaten worden opgeteld. Dit geeft dus: $((1,5 \times 5) + (3 \times 4) + (6 \times 1)) = 25,5$.

Het aantal prestaties (388,8) wordt dan gedeeld door die som (25,5); $388,8/25,5 = 15,2$ verloren plaatsen.

De organisator zal voor die ene week prestaties dus voor 15,2 van de 50 plaatsen de subsidie ontvangen.

Artikel 10.

Dit artikel beschrijft de aanvraagprocedure, die analoog is aan de procedure voor de kinderopvang van baby's en peuters. Alleen de gegevens die bezorgd moeten worden, zijn aangepast aan de specifieke context van de subsidieberekening voor de buitenschoolse opvang.

Artikel 11.

Dit artikel grijpt in op afspraken die organisatoren met gezinnen hebben gemaakt in de schriftelijke overeenkomst en het huishoudelijk reglement. Die ingreep is noodzakelijk om ervoor te zorgen dat ouders geen financieel nadeel ondervinden als ze geconfronteerd zouden worden met een verplichte sluiting van de opvanglocatie of leefgroep waar hun kind normaal opgevangen wordt, of als de kinderen en medewerkers van de opvang in collectieve thuisisolatie zouden moeten gaan. In dat geval is het immers buiten hun wil om dat ze hun bestelde dagen niet realiseren.

Dit artikel bepaalt dan ook dat organisatoren, ongeacht of ze de compensatiesubsidie ontvangen, niets mogen aanrekenen aan de gezinnen als een kind afwezig is op een dag die eigenlijk voorzien was in het opvangplan tijdens de periode van een verplichte sluiting of doelgroepbeperking. Voor alle andere afwezigheden, die geen gevolg zijn van een verplichte sluiting of doelgroepbeperking kunnen wel gewoon de contractuele bepalingen uitgevoerd worden.

Dit geldt zowel voor organisatoren die geen enkele subsidie ontvangen, als voor organisatoren die basissubsidie, subsidie voor inkomenstarief of andere subsidies van Opgroeien regie ontvangen. Voor de organisatoren die geen subsidie of slechts de basissubsidie ontvangen, betekent dit een afwijking van de gesloten schriftelijke overeenkomst. Voor de organisatoren die de subsidie voor inkomenstarief ontvangen, vormt dit artikel een aanvulling van de gevallen vermeld in artikel 29 van het Subsidiebesluit waarin wordt bepaald voor welke dagen de gezinnen niets moeten betalen.

Dit heeft tot gevolg dat organisatoren die van gezinnen al betalingen ontvingen vóór de start van de maand waarin nadien een verplichte sluiting of doelgroepbeperking volgt waardoor (bepaalde) kinderen niet naar de opvang mogen komen, deze bedragen moeten terugbetalen aan de betrokken gezinnen. Het staat hen vrij om, binnen redelijke perken, praktische afspraken over die terugbetaling te maken met de gezinnen. Ze kunnen er bijvoorbeeld voor kiezen dit te verrekenen met een volgende factuur, het bedrag onmiddellijk integraal terug te betalen ...

Ook organisatoren die een vast forfaitair bedrag per maand aanrekenen zullen een verhoudingsgewijze verrekening moeten maken voor de afwezige dagen zodat die afgetrokken worden van het normaal gezien verschuldigd forfaitair bedrag.

Bijkomend bepaalt dit artikel dat de afwezigheidsdagen van de kinderen in de periode dat de verplichte sluiting of de doelgroepbeperking geldt, volledige losgekoppeld moeten worden van het systeem dat een organisator in zijn werking hanteert met betrekking tot het aantal dagen waarop een kind afwezig mag zijn op een gereserveerde dag zonder te betalen.

Voor organisatoren die werken met het systeem voor inkomenstarief betekent dit dat het aantal afwezigheidsdagen in de periode van de verplichte sluiting of doelgroepbeperking niet mogen afgetrokken worden van het aantal gerechtvaardigde afwezigheidsdagen dat men voorziet. Voor organisatoren die werken met een vrije prijs en die een vergelijkbaar systeem hebben waarbij ze aan gezinnen een aantal gerechtvaardigde afwezigheidsdagen, respijtdagen ... (of hoe ze het ook noemen) geven, mogen dat aantal dagen niet verminderen met de afwezigheidsdagen die een direct gevolg zijn van de verplichte sluiting of doelgroepbeperking.

Ook dit heeft tot doel dat gezinnen geen onrechtvaardige gevolgen zouden moeten dragen van de verplichtingen die zij hebben om hun kind thuis te houden tijdens de periode van de maatregelen.

Artikel 12.

Dit artikel regelt het toezicht en de handhaving. Het decreet van 20 april 2012 regelt de globale handhavingmogelijkheden voor de sector van de kinderopvang van baby's en peuters. Het is essentieel er in dit besluit op te wijzen dat deze bepalingen integraal van toepassing zijn als de gestelde voorwaarden niet nageleefd worden.

Als bijvoorbeeld een organisator met vrije prijs toch de afwezigheidsdagen aanreken aan een gezin en deze weigert terug te betalen (omdat dit voor hem misschien voordeliger uitkomt), zal dit dubbele gevolgen kunnen hebben voor deze organisator:

- Opgroeien regie zal geen compensatie betalen;
- Opgroeien regie zal een maatregel kunnen opleggen, zoals voorbeeld een geldboete.

Voor de sector van de buitenschoolse opvang wordt verwezen naar de algemene bepalingenwet van 2003 om een rechtsgrond te bieden voor de terugvordering.

Als uit toezicht blijkt dat een organisator niet voldeed aan de subsidievoorwaarden, zal Opgroeien regie de subsidie kunnen terugvorderen, zowel bij de kinderopvang van baby's en peuters, als bij buitenschoolse opvang.

Alleen door een duidelijk handhavingskader kunnen beleidsdoelen gerealiseerd worden.

Het is uiteraard niet de bedoeling dat de organisatoren winst maken door de compensatiesubsidie. Daarom wordt expliciet bepaald dat als vastgesteld wordt dat ze overgecompenseerd worden door de subsidie, Opgroeien regie zal terugvorderen. Het is immers niet uitgesloten dat een organisator toch voor (een deel van) zijn werknemers werkloosheid regelt. Op dat moment heeft hij geen personeelskosten meer te dragen en zou deze subsidie een zware overcompensatie betekenen, dewelke gerecupereerd zal worden.

Artikel 13 en 17.

Deze artikelen bevatten een wijziging aan de omschrijving van het begrip "coronamaatregelen" in de besluiten van 24 maart 2020 en 1 april 2020 die voor de sectoren van de kinderopvang van baby's en peuters en buitenschoolse opvang goedgekeurd werden. In die besluiten wordt de mogelijkheid om subsidies te ontvangen immers gekoppeld aan het doorlopen van de federale coronamaatregelen. In de definitie werd verwezen naar het federaal ministerieel besluit van 23 maart 2020. Gedurende maanden werd dat besluit bij wijzigingen van de maatregelen van de Nationale Veiligheidsraad aangepast. Op 30 juni werd er echter een nieuw federaal ministerieel besluit gemaakt, dat het besluit van 23 maart verving. Deze wijzigingsbepaling heeft bijgevolg tot doel een rechtsgrond te blijven bieden voor de betaling van de subsidies vanaf 1 juli 2020.

Artikelen 14, 15, 16 en 18.

Deze artikelen wijzigen de uiterste datum waarop organisatoren de subsidie kunnen aanvragen op basis van de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 maart 2020 en 1 april 2020. Hierin

was een deadline van 1 oktober voorzien, maar aangezien het besluit tot en met 1 oktober van toepassing is, moet deze termijn verlengd worden.

Artikel 19.

Dit besluit treedt in werking op 1 oktober 2020 zodra het besluit van 24 maart 2020 en 1 april 2020 niet meer gelden, zodat er voor organisatoren steeds een opvangnet is als ze geconfronteerd worden met een verplichte sluiting of doelgroepbeperking.

Artikel 11 dat de maatregelen voor de gezinnen bevat houdt op uitwerking te hebben op 31/12/2020 en 31/01/2020. Maar ook in de artikelen met betrekking tot de subsidies is voorzien dat organisatoren alleen voor de verplichte sluitingen en doelgroepbeperkingen tot eind 31 december 2020 subsidie kan gevraagd worden, waardoor voorliggend besluit voorzien is om slechts voor situaties in 2020 van toepassing te zijn.

In afwijking van wat voorafgaat gaan de artikelen 13 en 17 in op 1 juli 2020 zodat er rechtsgrond is voor de betaling van de subsidie in de maanden juli en augustus.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Om de nadelige gevolgen te milderen die de uitbraak van het COVID 19 virus met zich bracht werden er op 24 maart 2020 en 1 april 2020 besluiten genomen door de Vlaamse Regering.

Deze besluiten regelden onder andere een compensatiesubsidie voor de getroffen kinderopvangsectoren. Ondertussen dient zich een tweede golf aan van de pandemie. Anders dan tijdens de eerste golf spreken we nu niet van een algemene "lockdown", het openbaar leven valt niet stil én allerhande maatregelen zorgen er voor dat de "economie" draaiende blijft, met andere woorden dat de combinatie "werk en gezin" in de mate van het mogelijke zoveel als mogelijk verloopt zoals voor de pandemie.

Niettegenstaande deze positieve evolutie kunnen we niet uitsluiten dat de gevolgen van de corona crisis zich verder laten voelen, ook binnen de kinderopvang.

Om de sector zich optimaal te laten herstellen en de sector aan te moedigen de normale gang van zaken op te nemen zal de verdere tussenkomst in (Vlaamse) compensatiesubsidie zich beperken tot een minimum. Dit besluit regelt de verdere mogelijkheden die zich aandienen op dat vlak vanaf 01/10/2020. Een organisator zal enkel nog beroep kunnen doen op een compensatiesubsidie bij een verplichte sluiting of in geval van doelgroepbeperking zoals regelgevend opgenomen.

De subsidiebedragen zijn dezelfde als deze tijdens de eerste golf van de corona crisis.

Budgettair inschatten is zeer moeilijk want niet voorspelbaar. We gaan uit van een optimistisch scenario waarbij verplichte sluitingen en doelgroepbeperking de uitzondering vormen. Om toch een raming toe te voegen gaan we uit van de veronderstelling dat we slechts voor 5% afwezigheidsdagen compenseren. Voor oktober tot en met december komt dit neer op een tussenkomst van mogelijks **4,08 mio euro** voor de kinderopvang van baby's en peuters.

	5	5	5
	okt/20	nov/20	dec/20
aantal dagen	22	20	22
T2 GROEPSOPVANG	446.925	406.295	446.925
T2 GEZINSOPVANG ZONDER SOCIAAL STATUUT	932	847	932
T2 GEZINSOPVANG met SOCIAAL STATUUT	423.614	385.103	423.614
T0 en T1 GROEPSOPVANG	537.166	448.332	537.166
T0 en GEZINSOPVANG	48.597	44.179	48.597
recup Groeipakket	53.295	48.450	53.295

Totaal	1.403.938	1.276.307	1.403.938

Voor de buitenschoolse wordt afgestapt van het principe om een algemeen toepasbaar compensatiepercentage te bepalen. Hier zal enkel worden gecompenseerd indien aangetoond wordt dat er:

- Een verplichtte sluiting van kracht is: hierbij valt de bezetting voor de "gesloten" plaatsen sowieso op 0
- Een doelgroepbeperking van kracht is: compensatie voor de mate waarin de aanwezigheden zakken onder het "normale" percentage aanwezigheden.

De manier waarop het aantal "verloren" plaatsen in geval van doelgroepbeperking zal worden berekend is vrij complex en wordt stapsgewijs berekend (zie excel voorbeeld).

De eerste stap is de berekening van het gerealiseerd aanwezigheids%, daarna wordt het maximaal opvangaanbod berekend voor dit "afwezigheids"percentage (80% min aanwezigheids%). Tot slot wordt het aantal plaatsen bepaald rekening houdende met de opvangmomenten.

Het is vrij moeilijk om in te schatten hoeveel plaatsen aan deze voorwaarden zullen voldoen. In de raming gaan we er van uit dat mogelijks 10% dergelijke plaatsen geïmpacteerd wordt door een verplichtte sluiting of doelgroepbeperking en dat daar maximum 80% compensatie zal geboden worden (terugval naar 20% bezetting). Dit zal vermoedelijk een maximumscenario zijn.

Voor oktober tot en met december komt dit neer op een kostenplaatje van **1,81 mio euro**.

	aantal dagen	schooldagen	maand oktober	maand november	maand december
		Schoolvrij	22	15	14
				5	8
			80%	80%	80%
	volledige cap	10% cap			
AVT	4777	478	73.612	83.650	100.380
IBO	34318	3432	422.822	480.480	576.576
LODI	240	24	2.957	3.360	4.032
BOAB	1505	151	18.603	21.140	25.368
FCUD					
Totaal			517.994	588.630	706.356

1.812.980

Conclusie :

Voorliggend besluit regelt de verdere toepassing van de maatregelen die genomen werden om de negatieve gevolgen op te vangen veroorzaakt door het COVID – 19 virus, en dit vanaf 1 oktober 2020.

Inspectie van Financiën

Het advies van de Inspectie van Financiën met referentienummer LSC/20/0480 werd verleend op 10 september 2020.

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 11 september 2020.

B. ESR-TOETS

Zie : hoger (punt A. Budgettaire impact voor de Vlaamse overheid).

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- 1 personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet;
- 2 werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven van de lokale of provinciale besturen;
- 3 investeringen en schulden: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4 ontvangsten: het voorstel heeft geen bijkomende ontvangsten als gevolg.

Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van een subsidie voor de organisatoren en van maatregelen voor de gezinnen in de kinderopvang en de buitenschoolse opvang naar aanleiding van de negatieve gevolgen van het Covid-19 virus en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 maart 2020 tot bestrijding van de negatieve gevolgen van het COVID-19 virus voor de gezinnen en de organisatoren in de kinderopvang en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 april 2020 tot bestrijding van de negatieve gevolgen van het COVID-19 virus voor de gezinnen en de organisatoren in de buitenschoolse opvang, in de opvang van zieke kinderen en in de preventieve gezinsondersteuning;

2° De Vlaamse minister, bevoegd voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van ten hoogste vijf dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 3°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gemotiveerd door de omstandigheid dat bij ministerieel besluit van 4 september 2020 de subsidieregeling voor de sectoren van de kinderopvang, de buitenschoolse opvang en de opvang van zieke kinderen met ingang vanaf 1 oktober 2020 wordt stopgezet. De meest recente cijfers over de bezetting, de bestaande maatregelen van de Nationale Veiligheidsraad en de recent beschikbare informatie over de risico's van kinderen voor de verspreiding van de epidemie, maakten duidelijk dat het algemeen subsidiesysteem waarbij alle afwezigheidsdagen vergoed werden overbodig was geworden. Daardoor waren ook de algemeen geldende maatregelen voor de gezinnen niet verder noodzakelijk. Het is echter duidelijk dat er zich vanaf oktober 2020 toch nog situaties zullen voordoen naar aanleiding van maatregelen in de bestrijding van de covid-19 epidemie, die op organisatoren een financiële impact hebben. De Nationale Veiligheidsraad zet immers in op contact tracing bij vaststelling van een besmetting. Vervolgens zullen artsen alle personen die mogelijk besmet zijn of een hoogrisicocontact hadden een quarantaine-attest afleveren dat tot thuisisolatie van de betrokken personen leidt. In de sectoren van kinderopvang en buitenschoolse opvang zal dit ertoe kunnen leiden dat begeleiders en kinderen van een volledige leefgroep of opvanglocatie in thuisisolatie moeten gaan. Daarnaast is het duidelijk dat de Nationale Veiligheidsraad ervoor heeft gekozen om ook decentrale bestrijding van de epidemie mogelijk te maken. Artikel 23 van het ministerieel besluit van 30 juni 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken bepaalt immers dat als vastgesteld wordt dat er een plaatselijke heropleving van de epidemie op een grondgebied is, de burgemeester of gouverneur bijkomende maatregelen moet nemen die vereist zijn door de situatie. Dit kan eveneens gaan om maatregelen die een directe impact hebben op de kinderopvang of buitenschoolse opvang binnen dat grondgebied. Voor dergelijke situaties is het dan ook noodzakelijk dat de Vlaamse overheid de organisatoren die hier ongewild mee geconfronteerd worden, financieel kan ondersteunen om de leefbaarheid en duurzaamheid van de opvang te garanderen. Het is noodzakelijk dat die steun er is vanaf 1 oktober 2020 aangezien er vanaf dan geen andere Vlaamse tussenkomst meer is voor het verlies aan inkomsten door een verlaagde bezetting of zelfs sluiting naar aanleiding van verplichte maatregelen waarmee een organisator geconfronteerd wordt.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding,

Wouter BEKE